

“Kei te kitea iho nga wahi pakeke o te take nei, te kimi tangata tika mo te Ropu uiui, te ata whakatakoto i te kaupapa mo ta ratou uiuinga; otira e kore rawa au e whakaae kia whakaroaina atu tenei take. Na reira au ka whakaatu i te whakaaro kua oti i te Kawanatanga kia whakaturia he Roera Komihana, a kia whakahaua ki taua Komihana kia ata uiuia nga take a nga Maori, a kia homai a ratou kupu tohutohu ki te Kawanatanga, ki te Paremata hoki.

“Ko tetahi take nui nana i kore ai e ata tirotirohia tenei kaupapa i mua ra, na te pohehe o nga kai-arahi o nga iwi Maori, i rere ke nei ki runga ki te Tiriti o Waitangi, hei pae mo ta ratou take. Ko te whakautu hoki o tera, e kore e tika ma te hunga i takahi i nga tikanga o te Tiriti e hapai mai ano taua Tiriti hei whakatika i a ratou, na taua Tiriti ra hoki i tuku te mana ki te Karauna, i pakangatia ra e ratou. Otira e kore e taea te Tiriti te tiki atu hei awhina i nga whiriwhiri mo te tino take e mamaetia nei, ara, he tika ranei kia pera rawa te nui o te kaupapa whenua e tangohia i raro i te raupatu, i runga i te ahua o nga mahi a nga Maori, a nga pakeha ranei. Ka taea tena take te ata whiriwhiri i naianei, ka mataotaotia hoki i te maha o nga tau o te pahuretanga atu o nga raupatu.

“Tera ano tetahi wahi o te take nei, he mamae kua whakaetia tona tika, a kua whaia i roto i nga tau ka pahure ra kia rongoaia i raro i etahi ture. Ko taua wahi ko te urunga mai ki roto ki nga whenua i raupatutia o nga paanga o nga tangata i piripono ki te ture. A, kaore hoki e kore te hanumi mai o era, i te ahua tawhiwhi ano o nga paanga o nga tangata takitahi i roto i o te hapu, i raro i o ratou tikanga Maori. Na, he wahi tena hei whakahaerenga ma te Komihana, ka whakamatau ai kia ata uiuia, a kia whakaeangia paitia.

“Ko te whakaaro o te Kawanatanga kia ata uiuia nga wahi katoa o tenei take, kia kitea ai nga he, mehemea he he, i mahia i mua ra, a kia whakaritea nga rongoa e tika ana, hei whakamahua i te ngakau mamae o te iwi Maori.”

I te mutunga o te whaikorero a Te Pirimia ka tu a Ta Maui Pomare raua ko Apirana Ngata ki te tautoko, ki te whakamihhi hoki ki te whakaaro a te Kawanatanga, i whakapuakina ra e te Pirimia.

“ ANAHERA POREWAREWA.”

I TE PEPA a Ratoua o kua nei ko “Te Whetu Marama” mo Hurae 18, Nama 69, i te wharangi whakamutunga (p. 11), kei reira enei kupu: “T.W.R.—I tenei ra e nga Apotoro ka whai mana koutou ki te tuku, ‘Ripeneta’ me te ‘Whakamemiti’ i nga Ratapu katea. . . . Me penei—E tapae atu ana i nga he i nga ngoikoretanga ki te roaro o te Matua. Tama Wairua Tapu me nga Anahera Pono, tatu mai ki ahau ki te Mangai. Ki te kore koutou e whakahua i Te Mangai ka porewarewa noa iho nga Anahera.”